

Välkommen till dansföreställningen *12 songs*

Den norska sångerskan Ane Brun har en stor publik i Norden och världen. Hon har gjort flera bejublade scenframträdanden med symfoniorkestrar och framträtt på utsålda arenor och i Nobelprissammanhang.

Finländaren Kenneth Kvarnström är en av Nordens mest betydelsefulla koreografer, som också hunnit med att vara danschef vid kulturinstitutioner som Dansens Hus och Kulturhuset Stadsteatern i Stockholm. Hans koreografi talar ett tydligt språk, där musikaliteten i rörelseflödet vävs samman med den sjungna texten.

I scenkonstverket *12 songs* finns allvar och tokigheter, poesi och danskaskader, allmänmänsklig längtan och nyfiken glädje. Ane Brun medverkar live på scen i hela föreställningen, tillsammans med GöteborgsOperans Danskompani, GöteborgsOperans Orkester och gästande musiker.

Lärarmaterial

Det här lärarmaterialet är tänkt som inspiration till lärare och elever. Här finns förslag på hur ni kan arbeta med teman och tankar som föreställningen kan väcka.

Om du har frågor inför eller efter besöket välkommen att kontakta Anna Karlander, koordinator Skapa Dans: anna.karlander@opera.se

Publikt samtal

Strax efter applådtacket blir det ett publikt samtal mellan Ane Brun och dansarna. Längd ca 15 min. **Meddela anna.karlander@opera.se om din klass vill stanna på samtalet.**

Föreställningstid ca 1 tim och 15 min.

Världspremiär 4 februari 2023. Skolföreställning 13 november 2024.

Till läraren

Välkommen till GöteborgsOperan!

Vi är så glada över att du och dina elever kommer till oss.

Vi har lång erfarenhet av att möta barn och ungdomar som tar del av scenkonst. För oss är det mötet något av det viktigaste med vår verksamhet.

Vi är måna om att ert besök hos oss blir så bra och givande som möjligt. Här följer tips, information och riktlinjer som vi hoppas underlättar ert besök.

Förbered besöket

Vår erfarenhet är att publik som är förberedd får mer ut av föreställningen. Det gäller förstås även skolelever.

Använd gärna det här läromaterialet som stöd i förberedelsearbetet.

Det viktigaste är att eleverna vet vad de ska se, vilken genre det är, hur lång föreställningen är och om paus ingår. Du och eleverna behöver även känna till förhållningsreglerna som vi har samlat här.

Kom i tid

Kom senast 15 minuter innan föreställningen börjar. Då hinner ni hänga av er i garderoben och hitta era platser i salongen.

Väskor och ytterkläder

Lämna väskor och ytterkläder i våra garderober. Det är kostnadsfritt. Handväskan får man ta med in i salongen. Det är ganska trångt i salongen så jackor och väskor är i vägen om vi behöver utrymma.

Mat och dryck

Godis, mat eller dryck är inte tillåtet att ha med sig in i salongen. Däremot får ni gärna äta medhavd mat, godis och dryck i foajén före eller efter föreställningen.

Sprid ut er i salongen

Lärare ska sitta mitt bland sina elever i salongen – det skapar lugn och ni kan svara på frågor. Är ni flera lärare så sprid ut er.

Mobilerna då?

Det är inte tillåtet att fota, filma eller ta upp ljud under föreställningen.

Mobilerna ska vara avstängda. Ljuset från skärmarna stör andra i publiken och artisterna på scenen. Däremot får ni gärna fota och filma applådtacket.

Reaktioner

Vi tycker om att få reaktioner på våra föreställningar. Vi är vana vid applåder, utrop, kommentarer, skratt och tårar. Samtidigt värnar vi om att alla får en bra upplevelse – så väl övrig publik som artisterna på scenen. Om elevers uttryck går över gränsen kommer vår personal att agera. Vi utgår ifrån att du som lärare hjälper oss med det.

Gå ut under föreställning

Vi ser helst att ingen lämnar sin plats under pågående föreställning, men vi vet också att det kan finnas flera anledningar till att man ibland måste. Om du vet att du eller någon elev kommer att behöva lämna salongen under föreställningen, prata med våra värdar innan ni går in i salongen.

Tillgänglighet

Samlad information som gäller tillgänglighet finns på opera.se under fliken [Tillgänglighet](#). Vill du förbereda er på GöteborgsOperans fysiska miljö finns bilder och information i vår [Tillgänglighetsdatabas](#).

Har du frågor eller önskemål som rör tillgänglighet är du varmt välkommen att kontakta oss - antingen via din kontaktperson eller enligt nedan.

Kontakt

Om du som lärare behöver mer information om våra föreställningar eller hur ett besök går till är du varmt välkommen att höra av dig. Vi hjälper gärna till. Mejla till gruppbiljetter@opera.se eller ring 031-13 13 00.

Så här tar ni er hit

Just nu har både Göteborgs Stad och Trafikverket projekt i området som påverkar framkomligheten för alla trafikanter och ger en förändrad restid och framkomlighet även för gående. Var ute i god tid!

Alldeles intill operahuset finns busshållplatsen Operan och inom kort avstånd även buss- och spårvagnshållplatsen Lilla Bommen. Älvsnabben har också ett stopp nära oss. Både Nils Ericssons bussterminal och Centralstationen ligger på ca 10 minuters gångavstånd.

Förberedelser inför föreställningen

Ane Bruns låtar i 12 songs finns som spellista på Spotify, inklusive texterna. Lyssna gärna på musiken tillsammans före besöket. Låtlistan hittar du på s. 7.

I klassrummet:

1. Dela in eleverna i grupper om 2-3 personer.
2. Låt varje grupp välja en av Ane Bruns låtar. De kan fördjupa sig i både musiken och texten. Låt eleverna fundera både enskilt och tillsammans.
 - Vad handlar texten om?
 - Vilka associationer får ni?
 - Vilka rörelser ser ni framför er?

Om GöteborgsOperans Danskompani

GöteborgsOperans Danskompani är ett samtida danskompani som bjuder in koreografer att skapa verk för och tillsammans med dansarna. Vi spelar föreställningar på GöteborgsOperans scener samt turnerar i Västra Götaland, i Sverige och internationellt. Danskompaniet består av 38 dansare från ett tjugotal länder och konstnärlig ledare är Katrín Hall.

På den här länken finns mer information om danskompaniet och om föreställningen, inklusive foton och rörligt material. Läs på tillsammans med eleverna inför besöket:
[12 songs](#)

Om dans som uttryck och konstform

Rörelse och dans, rytm och sång har varit en del av mänskliga kulturer under tusentals år. Dansande människor finns avbildade på såväl 4000 år gamla hållristningar i Tanum som drygt 15 000 år gamla grottmålningar i Frankrike.

Konst och kultur, däribland dans, kan visa på nya sätt att betrakta omvärlden på, vår tillvaro och oss själva. Den kan bekräfta oss, provocera oss, vidga våra tankar och känslor men också öka vår förståelse för andra.

Dans kan ta sig många uttryck och ha en mängd olika syften. Dans kan innebära motion, tävling, underhållning och umgänge men kan också vara en scenkonstnärlig kommunikation mellan scen/utövare och publik. Dansen, liksom konst och kultur överlag, förändras ständigt, i takt med samhället och tiden.

Samtida dans är en västerländsk konstform med många uttryck. Ibland finns en berättelse att följa från början till slut, ibland är verket abstrakt, med fragment av historier eller känslöstämningar. Som åskådare är du fri att göra din egen tolkning. För en del kan det underlätta att betrakta dans som en dikt eller som ett musikstycke, där man inte måste hitta en handling, eller förstå. Istället kan man försöka att vara vaksam på vilka känslor dansen väcker.

Samtalsfrågor efter föreställningen

Tips! Vänta gärna en dag eller två innan ni diskuterar. Det kan vara en fördel att få smälta intrycken.

Beskriv

Börja med att låta eleverna beskriva vad de såg, så neutralt som möjligt.

Undvik värderingar.

Nämn tre saker som du minns från föreställningen.

Om rummet och ljuset

1. Hur såg dansytan/scenrummet ut?
2. Hur upplevde du ljuset?

Om dansarna och rörelserna

1. Vad gjorde dansarna?
2. Hur rörde de sig? Tillsammans/i grupper/en och en, snabbt/långsamt, rytmiskt, ryckigt, flödande osv...? Visa gärna exempel på rörelser du minns.
3. Hur var dansarnas ansiktsuttryck?

Om musiken och ljudet

1. Hur upplevde du musiken? Försök att beskriva den.
2. Påverkade musiken dig? Hur, i så fall?

Om kostymerna

1. Vad hade dansarna på sig?
2. Vilka former, färger hade kostymerna?
3. Förändrade kostymerna sig under föreställningens gång?

Tolka

Uppmana eleverna att lyssna på varandra. Alla har rätt till sin egen tolkning.

Det kan vara spännande att höra hur olika, eller ibland lika, vi kan uppleva samma föreställning.

Låt eleverna samlas i grupperna de formade före besöket. Förslag på frågor:

1. Fundera först enskilt och sedan tillsammans. Hur uppfattade du/ni dansen och rörelserna till er valda låt. Likheter och olikheter i era tolkningar?
2. Vad kände du under föreställningen? Efter föreställningen?

I helklass:

3. Upplevde ni att koreografin hängde ihop med musik och text i er låt?
4. Läs Ane Bruns och Kenneth Kvarnströms programtexter på s. 5-6 och samtala om frågorna.

Konst från hjärtat

En hälsning från Ane Brun.

Kenneth Kvarnström ställde frågan om jag ville samarbeta med honom. Det var inte svårt att tacka ja. Jag har arbetat med orkestrar förut, men att också inkludera dansare skapar en ännu större upplevelse. Dansen tillför mycket. Det är nästan så att jag har tyckt att något har fattats förut och först nu insett vad det var.

Jag har alltid tittat mycket på dans – musik och rörelser har funnits med mig hela livet. Som liten tänkte jag på rörelse och på musik nästan hela tiden, och när jag tävlade i rytmisk gymnastik gjorde jag all koreografi själv.

Jag drivs av nyfikenhet och söker efter nya sätt att uttrycka mig på. Det är spännande att se vad som kan komma ut ur mig. Om jag kan överraska mig själv. Det kan jag oftast!

Att få vara en del av en stor produktion under en längre tid, att gå till samma plats varje dag och skapa tillsammans, gör mig lycklig. Det liknar att gå in i en studio och spela in. Samtidigt är det lite läskigt. Att få till uttrycken, sångerna och samtidigt röra sig enligt Kenneths koreografi är nya, okontrollerbara element för mig.

Kenneth har fått välja musik själv. Mitt enda krav har varit att han även skulle välja bland mitt nyare material. Hans urval har en musikalisk dynamik, här finns en blandning mellan det energiska och det lågmälda. Om man ser till texterna så finns där sorg, kraft, mörker och ljus. Precis som i livet.

Att överlämna min musik till andra är inget konstigt för mig. Jag är van att ta in andras professionalism i mitt arbete. Jag kan inte göra allt – och är inte heller bäst på allt. Samarbeta adderar något till det man själv gör, så jag väljer hellre att arbeta med människor jag litar på och som jag tycker gör bra saker. Oftast blir resultatet något jag aldrig skulle kunna skapa själv. Däremot skulle jag inte be någon annan sjunga mina låtar.

Konst som skapas från hjärtat har förmågan att beröra andra. Att vara ärlig innebär också att vara universell – vi människor rör oss i samma känslspektrum. Kanske är det just ärlighet och öppenhet som min musik har gemensamt med dansen.” ■

Samtalsfrågor

1. Håller du med Ane Brun att ”dansens tillför mycket” till musiken?
2. Vad tror du Ane Brun menar med ”Kanske är det just ärlighet och öppenhet som min musik har gemensamt med dansen”?
3. Kan du orden?
 - koreografi
 - element
 - dynamik
 - professionalism
 - universell
 - känslspektrum

En visuell, musikalisk resa

Koreografen Kenneth Kvarnström berättar.

Under snart fyra decennier som koreograf har Kenneth Kvarnström velat bestämma allt själv. Från minsta rörelse till scenografi och ljus. Noggrannheten har lönat sig. Hans rörelsespråk och det egna danskompaniet K. Kvarnström & Co har rönt stor internationell framgång. – Jag har inte arbetat så mycket med text innan så jag började leka med den tanken. Inför sjungen text kände jag ... hjälp! Hur ska jag förhålla mig till det? Det kändes som en stor utmaning.

Ane Brun och hennes värld lockade. Kenneth Kvarnström hade lyssnat på ett album som hon spelat in med Sveriges Radios symfoniorkester.

– Det blev allt tydligare att ett samarbete med Ane kunde bli ett spännande projekt för mig personligen, men också ett sätt att locka en ny publik att se dans.

Kenneth Kvarnström tog kontakt med Ane Brun som gav honom helt fria händer att välja låtar.

– Vi visualiserar hennes sånger på olika sätt. Varje nummer har sin egen karaktär. Ibland följer vi texten, ibland inte. Ibland tar jag fasta på vad låten betyder för Ane, ibland inte. Jag har velat hitta ett varierat uttryck med en dynamisk helhet. Jag har inte velat låsa mig vid min tolkning eller Anes avsikter utan istället öppna upp för publiken att ta in det de hör och ser.

Tolv sånger, tolv koreografier och tolv visuella element. För att skapa sömlöshet mellan låtarna har dirigenten Hans Ek, som också svarar för arrangemangen, komponerat musik som binder ihop sångerna med varandra.

– Jag har velat bygga den här uppsättningen så att publiken kan läsa in olika saker trots att de upplever samma sak. Vi lever i ett samhälle där vi tror att vi måste förstå allting. Människor är vana vid att scenkonst är textbaserad och att de kan söka förståelse i or-

den. När vi inte kan hänga upp en upplevelse på ord skapar det rädsla. Jag försöker hitta ett emotionellt sätt att visualisera saker på.

Jag är inte heller intresserad av att berätta en linjär historia. Jag vill arbeta med det undermedvetna, med känslor och förnimmelser. Det här gäller också för *12 songs*.

En annan skillnad jämfört med Kvarnströms tidigare verk är att dansarna nu är medskapare.

– De här dansarna har så utvecklade kreativa förmågor och så fantastiska personligheter. De har fått ta fram material som fungerar för dem. För mig är detta ett nytt arbetssätt som hänger ihop med att inte längre vilja bestämma allt. Dessutom har jag blivit äldre och min kropp kan inte längre göra allt dansarna gör.

Kanske är också genren ny? För *12 songs* är ingen konsert. Inte heller ett dansverk, snarare ett scenkonstverk.

– Vi kan kalla det för en visuell, musikalisk resa, säger Kenneth Kvarnström. ■

Samtalsfrågor

1. Vad tror du Kenneth Kvarnström menar med att han inte är intresserad av att berätta en linjär historia?
2. Är det viktigt för dig att du förstår allt som händer på scenen? Vad känner du när du inte förstår?
3. Vad tror du Kenneth Kvarnström menar med att *12 songs* är en "visuell, musikalisk resa"?

Låtlista

Lamento della Ninfa/Oh Love

musik Claudio Monteverdi

text Ane Brun

arrangemang Hans Ek

One

text/musik Ane Brun

arrangemang Per Ekdahl

Sonnet 138: When My Love Swears That He Is Made of Truth

text William Shakespeare

musik Ane Brun/Johan Lindström

arrangemang Johan Lindström

This voice text Ane Brun

musik Ane Brun/Katharina Nuttall

arrangemang Per Ekdahl

Lose my way text Ane Brun

musik Ane Brun/Dustin O'Halloran

arrangemang Hans Ek

Undertow text/musik Ane Brun

arrangemang Johan Lindström

Du gråter så store tåra

text/musik Ane Brun

arrangemang Hans Ek

Shape of a heart

text/musik Ane Brun

arrangemang Hans Ek

The light from one

text Ane Brun

musik Ane Brun/Mistry Prashant

arrangemang Martin Hederos

The last breath

text Ane Brun

musik Ane Brun/Johan Lindström

arrangemang Johan Lindström

Directions

text/musik Ane Brun

arrangemang John Metcalfe

Take hold of me text Ane Brun

musik Ane Brun/Martin Hederos/Josefin Runsteen

arrangemang Hans Ek

I samarbete med

Ane Brun Publishing/Sony Music Publishing

12 songs

Team

DIRIGENT Hans Ek/Joakim Hallin

MUSIK Ane Brun

KOREOGRAFI Kenneth Kvarnström i samarbete med

dansarna i GöteborgsOperans Danskompani

ISCENSÄTTNING OCH SCENOGRAFI Kenneth Kvarnström

KOSTYMDESIGN Astrid Olsson

LJUSDESIGN David Stokholm

LJUDESIGN Joachim Bohäll

Medverkande

SÅNG Ane Brun

GÄSTANDE MUSIKER Per Eklund, Klas Hörngren, Lovisa Samuelsson

GÖTEBORGSOPERANS ORKESTER

DANSARE I GÖTEBORGSOPERANS DANSKOMPANI:

Benjamin Behrends, Olivia Blanch, Mei Chen, Tsung-Hsien Chen,

Zander Constant, Danielle de Vries, Zachary Enquist, Cláudia Gil Cabús,

Sabine Groenendijk, Logan Hernandez, Janine Koertge, Adam McGaw,

Einar Nikkerud, Auguste Palayer, Iris Telting